

MINISTERUL EDUCAȚIEI AL REPUBLICII MOLDOVA
UNIVERSITATEA DE STAT „ALECU RUSSO” DIN BĂLȚI
FACULTATEA DE ȘTIINȚE ALE EDUCAȚIEI, PSIHOLOGIE ȘI ARTE
CATEDRA DE ȘTIINȚE ALE EDUCAȚIEI

CURRICULUM UNIVERSITAR

la unitatea de curs **Pedagogie. Practica de inițiere**

<i>Domeniul general de studiu:</i>	14 Științe ale educației
<i>Domeniul de formare profesională la ciclul I:</i>	142 Educație și formarea profesorilor
<i>Denumirea specialității:</i>	142.01 Pedagogie
	142.03/142.02 Pedagogie în învățământul primar și Pedagogie preșcolară
	142.03/ 141.09 Pedagogie în Învățământul primar și Limba engleză

Elaborat: lect. univ., **Tatiana Şova**

lect., univ., **Eugenia Foca**

Aprobat la şedinţa catedrei de Ştiinţe ale educaţiei

Procesul-verbal nr. 9 din 29 februarie 2012

Şef catedră _____ conf. univ., dr., **Lora Ciobanu**

Revizuit: lect. univ., **Tatiana Şova**

Aprobat la şedinţa catedrei de Ştiinţe ale educaţiei

Procesul-verbal nr. 10 din 15.05.2014

Şef catedră _____ conf. univ., dr., **Lora Ciobanu**

Aprobat la Consiliul Facultăţii de Ştiinţe ale educaţiei, Psihologie şi Arte

Procesul-verbal nr. 6 din 21.05.2014

Revizuit: conf. univ., dr., **Tatiana Şova**

Aprobat la şedinţa catedrei de Ştiinţe ale educaţiei

Procesul-verbal nr. 2 din 05.10.2016

Şef catedră _____ conf. univ., dr., **Tatiana Şova**

Aprobat la Consiliul Facultăţii de Ştiinţe ale educaţiei, Psihologie şi Arte

Procesul-verbal nr. 1 din 06.10.2016

Decanul facultăţii _____ conf. univ., dr., **Lora Ciobanu**

ADMINISTRAREA UNITĂȚII DE CURS

Codul unității de curs, specialitatea	Credite ECTS	Total ore	Repartizarea orelor				Forma de evaluare	Limba de predare
			C	S	L	Lucr .ind.		
F.01.O.001 Pedagogie în Învățământul primar și Limba engleză	5	75	30	30	15	75	Examen	română

INFORMAȚII REFERITOARE LA CADRUL DIDACTIC

Numele, prenumele: Tatiana Șova

Titlul și gradul științific: conferențiar universitar, doctor în științe pedagogice

Studii:

- 2012 – 2014, Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău, studii de doctorat, specialitatea 533.01 – Pedagogie universitară;
- 2011 – 2013, Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți, Științe ale Educației și Arte, ciclul II, masterat, Specializarea Management educațional;
- 1992 – 1995, Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți, Facultatea Pedagogie și Psihologie, profilul Pedagogie și Psihologie, specializarea Psihologie școlară, calificarea Psiholog, profesor de psihologie;
- 1998 – 1992, Școala Normală din or. Soroca, specializarea Predarea în clasele primare.

Competențe: Competențele manageriale și cele de specialitate necesare pentru predarea acestui curs au fost formate în timpul activității în calitate de director adjunct pentru activitatea didactică, profesor de Pedagogie, Colegiul Pedagogic „Ion Creangă” din Bălți, dar și în perioada activității în calitate de învățătoare la clasele primare în Liceul Teoretic „Lucian Blaga” din Bălți (1995 – 2009). Competențele investigaționale au fost dezvoltate în cadrul cercetării științifice doctorale la Specialitatea 533.01 – Pedagogie universitară; în timpul activității în calitate de cercetător stagiar în cadrul mai multor proiecte instituționale. Dețin titlul de formator în problematica Educației centrate pe cel ce învață, ceea ce asigură centrarea activității didactice pe necesitățile studentului și dezvoltarea calității de subiect al educației.

Informație de contact: blocul nr.6, aula 612, 079419811, sovataiana@mail.ru

Orele de consultații: Luni, 14.10 – 17.00

INTEGRAREA CURSULUI ÎN PROGRAMUL DE STUDII

Unitatea de curs *Pedagogie. Practica de inițiere* face parte din categoria disciplinelor fundamentale. În cadrul conținuturilor curriculare se tratează evoluția și dezvoltarea fundamentelor științelor educației și a pedagogiei ca știință și artă a educației. Totodată conținutul cursului precizează specificul, funcțiile și rolul pedagogiei în pregătirea cadrelor didactice pentru activitatea instructiv – educativă, evidențiind principalele aspecte ale profesiei de pedagog.

PRECONDIȚII

Pentru a se înscrie la unitatea de curs *Pedagogie. Practica de inițiere* studenții trebuie să posede **atitudini** favorabile față de studiile academice, față de profesia aleasă, să demonstreze relații democratice, de cooperare, să manifeste respect și ajutor reciproc; să dețină un sistem de **capacități** și anume: de studiere a resurselor bibliografice, de organizare a informației în comunicări, de a gândi critic în identificarea/aplicarea soluțiilor instructiv-educative, de analiză, sinteză, comparare, generalizare a materiei studiate; dar și anumite **cunoștințe** din anatomia și fiziologia omului, din filosofia educației și din psihologie.

COMPETENȚE DEZVOLTATE ÎN CADRUL CURSULUI

Competențe profesionale:

CP1. Abordarea conceptuală a procesului educațional în baza cunoașterii și punerii în aplicare a modelelor, categoriilor și principiilor educației.

CP2. Proiectarea și realizarea cercetărilor în problematica educațională prin identificarea soluțiilor optime pentru realizarea unei educații de calitate.

CP3. Atribuirea parcursului de dezvoltare a procesului educațional în învățământul primar și la limba engleză prin formularea finalităților educaționale.

CP4. Proiectarea demersului educațional în învățământul primar și la limba engleză prin anticiparea elementelor acestuia.

CP5. Evaluarea situației educative, a finalității acțiunilor didactice și a randamentului academic al elevului.

CP6. Organizarea și monitorizarea procesului educațional în învățământul primar și la limba engleză prin raportare la contextele socio-umane și identităților culturale.

Competențe transversale:

CT1. Aplicarea principiilor, normelor și valorilor eticii profesionale în cadrul propriei strategii de muncă.

FINALITĂȚILE CURSULUI

La nivel de cunoaștere

- să explice clar, în limbaj științific, conceptele de bază ale pedagogiei ca știință și artă a educației;
- să înțeleagă specificul activității pedagogice din perspectiva necesităților actuale ale școlii;
- să identifice situațiile de criză educațională în faza incipientă, ordonându-le și clasificându-le în funcție de specificul acestora;

La nivel de aplicare

- să explice ponderea factorilor educaționali și a formelor educației în formarea și dezvoltarea personalității;
- propună soluții optime pentru diminuarea situațiilor de criză educațională;
- să perceapă elevii în calitate de subiecți ai educației;
- să creeze medii stimulative pentru valorificarea potențialului elevului.
- să argumenteze necesitatea îndeplinirii conștiințioase a funcțiilor, rolurilor și responsabilităților profesorului;

La nivel de integrare

- să valorifice rolul elevilor și a propriului rol în procesul educațional;
- să conștientizeze rolul agenților educaționali din comunitate în procesul educațional.
- să creeze contexte educaționale din perspectiva școlii prietenoase copilului și a educației centrate pe elev.

CONȚINUTUL CURRICULAR ȘI REPARTIZAREA ORELOR

Nr. d/o	Conținuturi curriculare	Frecvență la zi		Frecvență redusă	
		Preleg.	Sem.	Preleg.	Sem.
1.	Pedagogia – știință și artă a educației	4	2	2	-
2.	Educația ca factor social	2	4	-	2
3.	Educabilitatea. Factorii dezvoltării personalității	2	2	2	-
4.	Formele generale ale educației	2	-	2	-
5.	Normativitatea activității educaționale	4	2	-	1
6.	Finalitățile educației	-	4	-	1
7.	Dimensiuni (conținuturi generale) ale educației	2	2	-	2
8.	Educația și provocările lumii contemporane. Noile educații	4	2	2	-
9.	Managementul ca știință a educației	-	2	-	2
12.	Sistemul de învățământ	2	2	-	2
13.	Managementul clasei de elevi	2	2	2	-
14.	Parteneriat educațional	2	-	2	-
18.	Nr. total de ore	30	30	12	12

Ore de laborator/ Practica de inițiere – 15 ore

1. *Lucrul individual al studentului la bibliotecă – 4 ore*
2. *Strategii didactice interactive – 2 ore*
3. *Profesorul diriginte – 4 ore*
4. *Cultura comunicării pedagogice a cadrului didactic – 2 ore*
5. *Comunitatea educativă locală – 3 ore*

Tema 1. Lucrul individual al studentului la bibliotecă – 4 ore

1. Alcătuirea aparatului conceptual la disciplină (glosar de cuvinte)
2. Elaborarea minieseului științific (utilizând, cel puțin, 7 termeni pedagogici)

Tema 2. Strategii didactice interactive – 2 ore

1. Descrierea metodelor interactive
2. Modelarea implementării metodelor interactive în cadrul lecției de dirigiență

Aplicații practice:

- Proiectați ansamblul de metode și procedee necesare predării unei lecții pe o temă la alegere, utilizând mijloacele didactice necesare, conform următoarelor cerințe:
 - a) să se selecteze modelele de acțiune în concordanță cu specificul disciplinelor, vîrstă și nivelul de pregătire al elevilor;
 - b) să fie relevante pentru fenomenele studiate;
 - c) să se asigure învățarea dirijată a modelelor acționale;

Tema 3. Profesorul diriginte – 4 ore (2 ore – completarea Agendei dirigintelui; 2 ore – selectarea și analiza proiectelor din literatura de specialitate, Biblioteca USB)

Aplicații practice:

- Soluționați situația psihopedagogică: Sunteți profesor debutant. Directorul adjunct vă anunță că peste 3 zile urmează să realizați o oră publică la diriginție. Aveți la dispoziție pachetul curricular ce conține toate documentele reglatoare necesare. Elaborați algoritmul de pregătire pentru această oră.
- Soluționați problema: Sunteți profesor-diriginte și vă confrunțați cu un număr foarte mare de absențe. Elevii aduc scutiri medicale pentru a-și motiva absențele. Știți că asemenea scutiri nu reprezintă realitatea, ci au fost obținute în mod fraudulos.
- Formulați teme pentru ora de diriginție/ activitate extracurriculară/ activitate extrașcolară în contextul a 5 dimensiuni ale educației. Argumentați opțiunea.

Tema 4. Cultura comunicării pedagogice a cadrului didactic – 2 ore

1. Comunicarea pedagogică.
2. Arta interacțiunii pedagogice: stilurile pedagogice.
3. Arta soluționării conflictelor în activitatea didactică.
4. Elemente ale codului deontologic al profesorului.

Aplicații practice:

- Selectați din presa pedagogică articole, cazuri concrete ce ar putea fi raportate la posedarea tactului pedagogic sau lipsa de tact pedagogic. Argumentați.
- Construiți profilul profesional al cadrului didactic competent, enumerând calitățile și competențele pe care trebuie să le dețină (folosiți în acest scop metoda ciorchine sau altă prezentare grafică).
- *Discutați în grup și decideți:*
Ești profesor și te confrunți cu un număr mare de absențe. Unii din elevii care lipsesc nu doresc să frecventeze lecțiile dumneavoastră, deoarece li se par plictisitoare, alții consideră că informația este greu accesibilă și le vine greu să înțeleagă cele predate. Propune soluții pentru rezolvarea acestei probleme.
- Apreciați nivelul culturii comunicării în instituția Dvs.
- Determinați căile de soluționare a conflictelor dintre părinți și profesori.

Tema 5. Comunitatea educativă locală – 3 ore

Vizite la: clubul meșterilor populari, muzeul etnografic, pinacotecă (Bălți) – prezentare eseu

ACTIVITĂȚI DE LUCRU INDIVIDUAL

Nr. d/o	Tipul, forma activității	Nr. de ore		Criterii de evaluare
		FZ	FR	
1.	Studiul notițelor de curs, suportului de curs, manualelor.	8	15	<ul style="list-style-type: none"> • însușirea principalelor noțiuni, idei, teorii; • cunoașterea problemelor de bază din domeniu;
2.	Documentarea suplimentară în bibliotecă, pe internet, pe teren etc. în baza bibliografiei recomandate.	10	15	<ul style="list-style-type: none"> • dezvoltarea listei bibliografice; • mod personal de abordare și interpretare; • lecturarea critică, profund argumentată;
3.	Elaborarea referatelor la 1 dintre subiectele: <ul style="list-style-type: none"> • Pedagogia – știință a educației • Educația în societatea contemporană • Profesorul și elevul în paradigma postmodernă 	4	6	<ul style="list-style-type: none"> • subiect acoperit în profunzime; • structură logică (introducere, tratare structurată, concluzii); • utilizarea coerent-analitică a conceptelor; • originalitate și creativitate; • surse adecvate și citare corectă;
4.	Elaborarea glosarului explicativ al termenilor-cheie (cel puțin 25 termeni)	4	10	<ul style="list-style-type: none"> • corectitudinea științifică, • corespunderea termenilor cu conținuturile curriculare; • numărul minim de termeni;
5.	Elaborarea harților conceptuale la 2 dintre conținuturile curriculare studiate	6	14	<ul style="list-style-type: none"> • complexitatea conținutului; • corectitudinea științifică; • structurarea logică a conținutului; • originalitate și creativitate;
6.	Analiza documentelor normative și de dispoziție referitoare la activitatea pedagogică	6	10	<ul style="list-style-type: none"> • familiarizarea cu prevederile documentelor normativ-reglatorii ale procesului educativ;
7.	Elaborarea conspectului de reper la teme: <ul style="list-style-type: none"> • Mass media ca factor educativ; • Mijloace de învățământ; • Familia ca factor educativ 	6	10	<ul style="list-style-type: none"> • respectarea punctelor de reper în elaborarea conspectului; • corectitudinea științifică; • structurarea logică a conținutului; • complexitatea conținutului;
8.	Selectarea din literatură și soluționarea situațiilor psihopedagogice	8	8	<ul style="list-style-type: none"> • corespunderea cu conținuturile curriculare; • creativitatea și originalitatea soluției; • utilizarea limbajului psihopedagogic, specific unității de curs;

9.	Studierea și prezentarea noilor educații în baza proiectului de grup	6	8	<ul style="list-style-type: none"> • respectarea etapelor de realizare a proiectului de grup; • utilizarea limbajului pedagogic specific noilor educații; • expresivitatea, originalitatea și creativitatea produsului proiectului;
10.	Reflectarea individuală prin <i>Scriere liberă</i> : <ul style="list-style-type: none"> • Educația este o artă, implementarea căreia urmează să fie perfecționată de multe generații (<i>Immanuel Kant</i>); • Să fii subiect al propriei deveniri înseamnă ... 	6	10	<ul style="list-style-type: none"> • subiect acoperit în profunzime; • structură logică (introducere, tratare structurată, concluzii); • utilizarea coerent-analitică a conceptelor; • identificarea și analiza principalelor aspecte ale temei; • originalitate și creativitate; • surse adecvate și citare corectă;
11.	Completarea <i>Paginilor de jurnal</i> (Jurnalul reflexiv)	8	10	<ul style="list-style-type: none"> • utilizarea limbajului psihopedagogic; • reflecții adecvate, în conformitate cu conținuturile curriculare; • coerența și logica reflecțiilor;
12.	Selectarea și comentarea proverbelor, maximelor referitoare la educație	3	4	<ul style="list-style-type: none"> • logica comentării; • utilizarea limbajului pedagogic.
Total		75	120	

EVALUARE

În procesul de evaluare a studenților se aplică *Regulamentul cu privire la evaluarea rezultatelor academice ale studenților în Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți* aprobat prin Hotărârea Senatului, procesul-verbal nr. 9 din 16.03.2011.

În scopul formării competențelor de domeniu prezența la curs este obligatorie în proporție de minim 70% și ea condiționează prezentarea studentului la examen. Studenții devin responsabili de studierea conținutului, realizarea sarcinilor și lucrărilor de laborator în cazul absențelor motivate și nemotivate.

Nota finală la disciplină (de regulă cifră întreagă fără zecimale) însumează rezultatul evaluării curente (activitatea în cadrul cursului, seminarelor, lucrărilor de laborator, rezultatul lucrului individual) și nota obținută la examen. Rezultatul evaluării curente, în cadrul studiilor de licență/masterat, constituie 60 % din nota finală, iar nota de la examen – 40 %. Nu este admis la evaluarea finală studentul care:

- nu a realizat finalitățile curriculare;
- nu a obținut o notă medie de promovare în cadrul evaluării curente;
- a absentat nemotivat la mai mult de 30% din activitățile audioriale;
- nu a susținut teza/proiectul anual la unitatea de curs respectivă;
- nu a realizat sarcinile ce presupun activitatea de învățare individuală (pentru studenții care au absentat motivat).

Chestionar pentru evaluarea finală la *Pedagogie. Practica de inițiere*

1. Definiți Pedagogia ca știință și artă a educației.
2. Relatați despre obiectul de studiu al pedagogiei. Evidențiați caracteristicile și funcțiile educației.
3. Argumentați interdependența formelor generale ale educației.
4. Relatați despre finalitățile educaționale la nivel macrostructural și la nivel microstructural. Argumentați relația dintre ele.
5. Elaborați o schemă pentru educația intelectuală (concept, obiective, conținut, metode de educație).
6. Elaborați harta conceptuală a educației morale (concept, obiective, conținut, metode de educație).
7. Elaborați un ciorchine pentru conceptul de educație fizică (concept, obiective, conținut, metode de educație).
8. Elaborați un păiangen al conceptului de educație estetică (concept, obiective, conținut, metode de educație).
9. Definiți, cu ajutorul unui organizator grafic, conceptul de educație tehnologică (concept, obiective, conținut, metode de educație).
10. Elaborați harta conceptuală pentru educația sexuală (concept, obiective, conținut, metode de educație).
11. Definiți, cu ajutorul unui organizator grafic, conceptul de educație religioasă (concept, obiective, conținut, metode de educație).
12. Elaborați un inventar al problematicii lumii contemporane. Argumentați actualitatea „Noilor educații”. Propuneți modalități de introducere a noilor educații în școală.
13. Descrieți factorii ce influențează formarea și dezvoltarea personalității.
14. Definiți conceptul de didactică (origini istorice, problematică).
15. Specificați esența procesului de învățământ, laturile, componentele, caracteristicile și dinamica lui.
16. Relatați despre produsele curriculare. Identificați legătura dintre curriculum și produsele curriculare.
17. Definiți conceptele de: strategie didactică, metodologie, metodă, procedeu. Evidențiați caracteristicile metodelor de învățământ.
18. Distingeți valențele formative ale metodelor didactice moderne în activitatea școlară.
19. Definiți conceptul de mijloacele de învățământ (rol, funcții, clasificare).
20. Argumentați necesitatea respectării principiilor didactice.
21. Definiți conceptul de proiectare didactică. Descrieți algoritmul proiectării pedagogice.
22. Definiți conceptul de evaluare. Analizați componentele și funcțiile evaluării.
23. Relatați despre strategiile de evaluare. Distingeți rolul metodelor alternative de evaluare.
24. Elaborați portretul profesorului modern (funcții, competențe, rol).
25. Definiți conceptul de sistem de învățământ. Prezentați grafic structura lui.
26. Relatați despre tipurile instituțiilor de învățământ în Republica Moldova.
27. Formulați argumente pentru a te convinge pe tine însuși și pe colegul tău despre necesitatea angajării în calitate de profesor școlar după terminarea studiilor.
28. Elaborați un program de dezvoltare individuală pentru viitorul apropiat. Stabiliți în ce activități de formare (educație formală, educație nonformală, educație informală) vă veți încadra, pentru a realiza scopurile propuse.
29. Propuneți sfaturi pentru un student în stagiul de practică pedagogică, care este dominat de emoții și își face griji în legătură cu prezentarea sa în fața auditoriului compus din elevi-liceeni.
30. Elaborați obiective pentru un anumit conținut tematic al orei de dirigenție.
31. Formulați teme pentru ora de dirigenție/ activitate extracurriculară/ activitate extrașcolară în contextul a 5 dimensiuni ale educației. Argumentați opțiunea.

32. Elaborați un inventar al mijloacelor didactice utile pentru predarea unei discipline școlare. Argumentați opțiunea.
33. Argumentați, ce instrumente de evaluare a rezultatelor școlare veți utiliza în cadrul practicii pedagogice.
34. Elaborați, din perspectiva unui elev, 3 reguli „de aur” pe care ai dori să le respecte profesorii, colegii.

Referințe bibliografice obligatorii:

1. Bontaș, I. *Tratat de pedagogie, Ediția a VI – a revăzută și adăugită*. București: Editura BIC ALL, 2007.
2. Cucuș, C. *Pedagogie*. Iași: Polirom, 2006.
3. Cerghit, I. *Didactica*. București: Ed. Didactică și Pedagogică, 1993.
4. Cerghit, I. ș.a. *Prelegeri pedagogice*. Iași: Polirom, 2001.
5. Dandara, O., Sclifos, L. *Pedagogie. Suport de curs. Ediția a II – a*. Chișinău: CEP USM, 2011.
6. Momanu, M. *Introducere în teoria educației*. Iași: Polirom, 2002.
7. Nicola, I. *Tratat de pedagogie școlară*. București: Ed. Aramis, 2000.
8. Stupacenco, L. ș.a. *Pedagogie: în 3 vol / - Bălți: Presa Univ. Bălțeană*, 2008.
9. Silistraru, N. *Vademecum în pedagogie (Pedagogie în tabele și scheme). Material didactic*. Chișinău: UST, 2011.

Referințe bibliografice suplimentare:

1. Arhip, A. *Noile educații*. Chișinău: FEP „Tipografia centrală”, 1996.
2. Adina, E. *Consilierea și educația părinților*. București: Editura Aramis, 2002.
3. Azarov, I. *Pedagogia relațiilor familiale*. Chișinău: Lumina, 1979.
4. Bîrzea, C., Cucuș, C. *Psihopedagogie*. Iași: Polirom, 1998.
5. Bocoș, Mușata. *Didactica disciplinelor pedagogice. Ediția a III-a*. Pitești: Editura Paralela, 2008.
6. Cucuș, C. *Istoria pedagogiei*. Iași: Polirom, 2001.
7. Claude – Jean Bertrand. *O introducere în presa scrisă și vorbită*. Iași: Polirom, 2001.
8. Diaconu, M., Jinga, I. (coord.) *Pedagogie*. București: Editura ASE, 2004.
9. Jinga, I., Istrate, E. *Manual de pedagogie, Ediția a II-a, revăzută și adăugită*. București: Editura ALL, 2008.
10. Joița, E. *Pedagogia. Știința integrativă a educației*. Iași: Polirom, 1999.
11. Pălărie, Viorica, *Pedagogie*. Chișinău: Univers Pedagogic, 2007.
12. *Sistemul de învățământ național*. Chișinău: Ed. Cartea Moldovei, 2008.
13. Salade, D. *Didactica*. București: Editura Didactică și Pedagogică, 1992.
14. Socoliuc, N., Cojocaru, V. *Formarea competențelor pedagogice pentru cadrele didactice din învățământul universitar*. Chișinău: USEFS, 2007.
15. Țircovnicu, V. *Pedagogia generală*. Ed. Făclia, 1973.

Referințe bibliografice în limba rusă:

1. Бабанский Ю. К., *Педагогика*. Москва, 1988.
2. Безрукова В. С., *Педагогика*. Екатеринбург, 1996.
3. Бордовская Н. В., Реан А. А., *Педагогика. Учебник для вузов*. Питер, 2001.
4. Дандара О. *Педагогика, Учебное пособие*. Кишинэу, 2011.
5. Ильина Т. А., *Педагогика. Курс лекций*. Москва, 1984.
6. Котова И. Б., Смирнова С. А., *Педагогика. педагогические теории, системы, технологии, Издание 4 – е, исправленное*, Москва, 2003.
7. Осмоловская И. М., *Наглядные методы обучения*. Москва, 2009.
8. Харламов И. Ф., *Педагогика. Издание 4 – е, переработанное и дополненное*. Москва, 2003.